

Η Υπουργός Παιδείας απαντά στις ερωτήσεις μας

Η δεύτερη γυναίκα στη θέση Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας από την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΥΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑ, Γ31
ΜΑΡΙΑ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ, Γ32
ΑΝΝΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Γ33
ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΙΑΛΛΟΥΡΙΔΗ, Γ42

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΕ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

«Η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η αντίσταση στην αλλαγή των ανθρώπων που για χρόνια έχουν μάθει να δουλεύουν με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Το να φέρεις την αλλαγή χρειάζεται τρόπο, χρειάζεται συγκεκριμένη μεθοδολογία που δεν θα πρέπει να διαταράζει πάρα πολύ το σύστημα και να προκαλεί σοβαρές αντιδράσεις, οι οποίες θα καταστρέψουν την αλλαγή»

Πώς αντιλαμβάνεστε τον ρόλο σας ως τη δεύτερη γυναίκα που έχει την τιμή να είναι Υπουργός Παιδείας σ' ένα ανδροκρατούμενο πολιτικό περιβάλλον;

«Ευχαριστώ που το σκεφτήκατε αυτό! Όντως νιώθω διπλή ευθύνη. Νιώθω τεράστια ευθύνη και χρέος να βοηθήσω το εκπαιδευτικό σύστημα να βελτιωθεί, να αναβαθμιστεί, να είναι πιο χαρούμενα τα παιδιά στο σχολείο, να μαθαίνουν και να απολαμβάνουν τις ώρες τους στο σχολείο. Από την άλλη, καταλαβαίνω πως, και ως γυναίκα πολλές φορές, πρέπει να κάνω περισσότερη προσπάθεια, μεγαλύτερη προσπάθεια για να καταφέρω να πετύχω τους στόχους μου. Ασχολήθηκα με το θέμα της ισότητας των φύλων και από τις προηγούμενες μου θέσεις, ειδικά στην εκπαίδευση, καταλαβαίνω απόλυτα

ότι οι ψηλές θέσεις στην ιεραρχία καταλαμβάνονται σπάνια από γυναίκες και έτσι αντιλαμβανόμαστε ότι θα πρέπει πολλές φορές να αποδείξω ότι η ισότητα πρέπει και να είναι και να φαίνεται, δηλαδή και να έχουμε τις θέσεις, αλλά και να αποδεικνύουμε ότι εξίσου μπορούμε να προσφέρουμε από τη θέση που κατέχουμε. Υπάρχουν πάρα πολλά στερεότυπα σε αυτόν τον χώρο και γι' αυτό η εκπαίδευση είναι σημαντική, αν από πολύ νωρίς, από την προσχολική ηλικία -και εμείς δώσαμε έμφαση στην προσχολική ηλικία σκόπιμα- γιατί όλες οι έρευνες δείχνουν ότι εκεί είναι που θα διαμορφωθούν τα πρώτα στερεότυπα, οι αντιλήψεις για την ισότητα και αν δώσουμε έμφαση εκεί τα πράγματα θα είναι καλύτερα για το μέλλον, άρα είμαστε αισιόδοξοι ότι και μέσα από το σχολείο καλλιεργούμε τις σωστές στάσεις

και τις σωστές αντιλήψεις στα παιδιά, έτσι ώστε η ισότητα να γίνει βίωμά τους».

Το 2018 σας είχε προταθεί να ηγηθείτε του Υπουργείου Παιδείας. Ποιοι ήταν εκείνοι οι καθοριστικοί παράγοντες που μεσολάβησαν, ώστε να αποδεχτείτε τελικά τη θέση αυτή λίγα χρόνια μετά;

«Να ξεκαθαρίσω ότι ποτέ δεν ήμουν πολιτικό πρόσωπο, ούτε είχα κάποια εμπλοκή στην πολιτική, για αυτό είχα να παλέψω με τον εαυτό μου κατά πόσο θα μπορούσα από τη θέση του τεχνοκράτη, του ανθρώπου που ασχολείται περίπου 30 χρόνια με την εκπαίδευση, να ανταποκριθώ σε έναν ρόλο που είναι πολιτικός, σε μια θέση πολιτική. Θεώρησα ότι τώρα ήταν η ώρα -στη βάση ενός σωστού προγράμματος διακυβέρνησης που με εκφράζει- να δοκιμάσω και να προσπαθήσω αυτά που

εισηγούμεν, αυτά που θα ήθελα εγώ να γίνουν και δεν μπορούσαν να γίνουν τα προηγούμενα χρόνια. Να παλέψω για αυτά από αυτή τη θέση, γιατί πολλές φορές κάναμε εισηγήσεις στο παρελθόν πολλοί φορείς, αλλά δεν τα βλέπεις όλα να γίνονται πράξη. Τώρα, όλη η ευθύνη είναι σε εμένα να υλοποιήσω πολλά από αυτά για τα οποία πάλευα και τα προηγούμενα χρόνια, άρα η πρόκληση είναι μεγάλη και τα αποτελέσματα θα δείξουν κατά πόσο ήταν καλή η απόφαση»!

Ποιο είναι το όραμά σας με την ανάληψη των καθηκόντων σας και ποια δυσχέρεια στο εκπαιδευτικό χώρο είναι η μεγαλύτερή σας πρόκληση;

«Να πω ότι το όραμα είναι τεράστιο. Ο χώρος της εκπαίδευσης είναι τεράστιος, αφού αφορά όλες τις ηλικίες και όλους τους πληθυσμούς της Εκπαίδευσης. Γι' αυτό και με βάση την όλη προεργασία που έχουμε κάνει, έχουμε επικεντρωθεί σε δύο άξονες: Πρώτος άξονας είναι ένα πιο αποτελεσματικό σχολείο με καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα. Δεύτερος άξονας είναι ένα πιο συμπεριληπτικό σχολείο, πιο ανθρώπινο που θα παρέχει πραγματικά σε όλα τα παιδιά τις ίδιες ευκαιρίες, χωρίς διακρίσεις. Η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η αντίστασή στην αλλαγή των ανθρώπων που για χρόνια έχουν μάθει να δουλεύουν με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Αυτό δεν αφορά μόνο τους εκπαιδευτικούς, αφορά και τους διοικητικούς, τους γονείς και τους μαθητές πολλές φορές. Το να φέρεις την αλλαγή χρειάζεται τρόπο, χρειάζεται συγκεκριμένη μεθοδολογία που δεν θα πρέπει να διαταράζει πάρα πολύ το σύστημα και να προκαλεί σοβαρές αντιδράσεις, οι οποίες θα καταστρέψουν την αλλαγή. Σίγουρα, η αλλαγή θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένη και θα πρέπει να στηρίζεται σε παιδαγωγικά κριτήρια. Αυτή την πρόκληση δουλεύω συνέχεια σε οτιδήποτε κάνω αυτά τα δύο χρόνια και είμαι πολύ αισιόδοξη πως θα τα καταφέρουμε γιατί ήδη βλέπουμε κάποια αποτελέσματα».

Αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων σας, καταργήθηκαν οι εξετάσεις τετραμήνων. Μειώθηκε σε κάποιο βαθμό η ύλη και τροποποιήθηκαν τα αναλυτικά προγράμματα. Εντούτοις, η ύλη σε αρκετά μαθήματα είναι ακόμη εξουθενωτική. Είναι μέσα στα πλάνα σας να εγκύψετε με περισσότερη προσοχή επί του συγκεκριμένου θέματος και κατ' επέκταση ίσως να καταργηθούν και οι εισαγωγικές εξετάσεις και να εφαρμόσετε καινοτόμες μεθόδους εισαγωγής στο πανεπιστήμιο;

«Αναφορικά με τα τετράμηνα είναι φανερό πως ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε είχε ταλαιπωρήσει εκπαιδευτικούς και μαθητές, για αυτό με την ανάληψή μου-ήταν και προεκλογική δέσμευση του Προέδρου της Δημοκρατίας- το φροντίσαμε αυτό και το αντιμετωπίσαμε σωστά. Αυτό από μόνο του δεν μπορεί να λύσει το πρόβλημα, όποτε αγγίξαμε την καρδιά του προβλήματος που είναι τα Αναλυτικά Προγράμματα. Χρειάζεται χρόνος. Αν ρωτήσετε τους επιθεωρητές, θα διατυπώσουν την άποψη πως η ύλη είναι τέλεια, συνεπώς δεν χρειάζεται αποφόρτιση. Χρειάζεται δηλαδή πολιτική απόφαση, την οποία

πήραμε, αλλά χρειάζεται τουλάχιστον μια τριετία και κάθε χρόνο θα απαιτούμε περαιτέρω μείωση της περιττής ύλης. Δεν είμαστε αρνητικοί στη μείωση της ύλης, μην περάσει όμως λανθασμένο μήνυμα, χρειαζόμαστε τις βασικές γνώσεις. Όμως, πρέπει να δοθεί έμφαση και στις δεξιότητες, όπου εκεί υστερούμε. Αυτό που χρειάζεται είναι να καλλιεργηθεί η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα και όχι στην Γ' Λυκείου, αλλά πολύ νωρίτερα! Οι παγκύπριες εξετάσεις είναι ένας θεσμός που έχει περάσει στη συνείδηση όλων των πολιτών, τον αποδέχονται όλοι, δεν προβλέπεται σύντομα να έχουμε αλλαγές, προβλέπονται όμως βελτιώσεις».

Αποτελεί αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα ότι στα σχολεία μας πρέπει να υπάρχουν εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι. Η νεανική παραβατικότητα, οι εκφοβιστικές συμπεριφορές, η ανάγκη ενίσχυσης της ψυχικής υγείας των μαθητών, ειδικά σε περιόδους εξετάσεων είναι απλά κάποια από τα παραδείγματα που υπογραμμίζουν αυτή την ανάγκη. Ποια είναι η θέση σας;

«Από την αρχή έχω δηλώσει ότι αυτό είναι ένα βασικό ζήτημα στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Η Ευρώπη για πρώτη φορά τα τελευταία δυο - τρία χρόνια έθεσε το θέμα της ψυχικής υγείας ως προτεραιότητα για την εκπαίδευση. Ενώ τόσα χρόνια ήταν ένα θέμα που απασχολούσε την κοινωνία, τους πολίτες, τώρα η Ευρώπη το φέρνει στην εκπαίδευση και δεν είναι τυχαίο! Φαίνεται από όλα τα ερευνητικά αποτελέσματα, ότι υπάρχει θέμα. Από πολύ νεαρή ηλικία, τα παιδιά έχουν άμεση πρόσβαση στα κινητά, στα ΜΚΔ, άρα εικονικούς φίλους, εικονική ζωή. Τα δεδομένα άλλαξαν. Είναι χρησιμότερος, να μην πω αναγκαίος, ο θεσμός του Ψυχολόγου, ο οποίος θα έχει χρόνο να ασχοληθεί με τα παιδιά. Χρησιμότερος είναι, επίσης, ο θεσμός του Συμβούλου. Για αυτό είπαμε ότι θα αυξηθούν και των δύο οι θέσεις. Με τους συμβούλους δουλεύουμε συστηματικά, έτσι ώστε να μπορούν όχι μόνο να σας καθοδηγούν για την επαγγελματική σας σταδιοδρομία, αλλά και για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζετε στο σχολείο. Με τους ψυχολόγους, απλά χρειαζόμαστε αύξηση στις θέσεις, πρέπει να το παλέψουμε για περισσότερες θέσεις, καθώς, δυστυχώς, αυξάνονται τα περιστατικά που χρήζουν αντιμετώπισης. Πρέπει εδώ να προσθέσω πως το σχολείο, δυστυχώς, λειτουργεί αντισταθμιστικά, δεν είναι μόνο του, είναι και η οικογένεια, το σπίτι, πολλά προβλήματα τα κουβαλάμε στο σχολείο λόγω έλλειψης στήριξης από το σπίτι, όπως ξέρετε. Για αυτό και λειτουργούν πολλοί θεσμοί για να βοηθήσουν το παιδί να αντεπεξέλθει».

Τα τελευταία χρόνια συζητείται έντονα η υιοθέτηση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου. Ωστόσο, για την εφαρμογή αυτή του συστήματος είναι απαραίτητες οι κατάλληλες υποδομές που θα μπορούν να εξυπηρετήσουν την παραμονή των μαθητών στο σχολείο μέχρι και το απόγευμα. Έχοντας ως γνώμονα το γεγονός πως για να γίνει κάτι τέτοιο, απαιτείται τεράστιο κονδύλι αρκετών

εκατομμυρίων είναι όντως εφικτή η υλοποίηση της παραπάνω πρότασης;

«Αρχικά, είχαμε δύο ολοήμερα σχολεία, δηλαδή δύο σχολεία στη Μέση Εκπαίδευση που λειτουργούσαν μέχρι τις 15:00, τα οποία φέτος έχουν γίνει οκτώ. Τα συγκεκριμένα σχολεία δουλεύουν με εξιδανικευμένα προγράμματα, τα λεγόμενα steam, διαδικτυακής και βιοεπιστημονικής μάθησης. Έχουν μπει ήδη άλλα σχολεία, τα οποία θα επικεντρωθούν σε σύγχρονα θέματα, που αδυνατεί να τους τα προσφέρει το πρωινό σχολείο. Ας είμαστε ειλικρινείς, δεν επιθυμούν όλα τα παιδιά και όλοι οι γονείς να παραμένουν μέχρι τις 15:00. Εάν δοκιμάσω τώρα, ακόμη και αν υπήρχαν τα λεφτά, για να υλοποιηθούν τα ολοήμερα σχολεία θα υπήρχαν αντιδράσεις. Επομένως, χρειάζεται προσεκτική μελέτη, η οποία βρίσκεται σε ενεργή φάση, ούτως ώστε να πείσουμε ότι το ολοήμερο σχολείο θα λύσει προβλήματα, θα μπορεί να αντισταθμίσει τα θέματα των φροντιστηρίων και να αποδείξουμε πως το ολοήμερο ικανοποιεί τις ανάγκες των μαθητών με την απόκτηση δεξιοτήτων. Κάνουμε τεράστια προσπάθεια όσον αφορά τον θεσμό αυτό. Στη Δημοτική Εκπαίδευση μέχρι στιγμής αξιολογείται θετικά και εκεί φροντίζουμε τις υποδομές. Στη Μέση Εκπαίδευση χρειάζεται πολύ περισσότερη προσπάθεια για να βεβαιωθούμε ότι βαδίζουμε σωστά»!

Πόσο κοντά αισθάνεστε εσείς ως άτομο απέναντι στα ίδια τα παιδιά; Νιώθουμε πως οι μεγαλύτεροι δεν μας καταλαβαίνουν. Μας διακατέχει έντονο άγχος και δυστυχώς καθόλου ελεύθερος χρόνος.

«Αυτά είναι τα βασικά προβλήματα των εφήβων, τα οποία βίωσα ως εκπαιδευτικός και ως μητέρα, όχι μόνο ως Υπουργός. Προσωπικά προσπαθώ καθημερινά με τους συνεργάτες μου να παρευρίσκομαι κάθε εβδομάδα σε κάποιο σχολείο, έτσι ώστε να βρίσκομαι κοντά στα παιδιά. Θέλω να νιώθω τον παλμό, αν τα πράγματα ρέουν ομαλά, εάν γίνεται δουλειά και μέσα σε αυτό είναι σημαντικό να αναδεικνύονται τα θετικά του δημόσιου σχολείου, διότι επισκιάζουν τα αρνητικά. Αυτό νιώθω ότι πρέπει να κάνω, να μιλώ με τα παιδιά και να μοιράζομαι με τον κόσμο το έργο τους. Οι εκπαιδευτικοί δεν κάνουν μόνοι τους το έργο, αλλά είναι ομαδική προσπάθεια. Είμαι περήφανη για το έργο που γίνεται στα σχολεία μας. Θέλω να πω ένα μεγάλο μπράβο σε όλους, που παρά τα προβλήματα που υπάρχουν, καταφέρνουμε να έχουμε παράθυρα στο φως».

Η θέση αυτή είναι, τελικά, πολιτική θέση;

«Ναι, η θέση αυτή είναι καθαρά πολιτική θέση γιατί είναι θέση Υπουργού. Παρόλα αυτά, και λόγω του δικού μου προφίλ, θεωρώ πως είναι και εκπαιδευτική. Είναι εξειδικευμένη θέση, καθώς κουβαλώ μια εμπειρία συνεργασίας με εκπαιδευτικούς 30 χρόνων. Οι προηγούμενες μου θέσεις αφορούσαν τη μελέτη και εκπόνηση προγραμμάτων με εκπαιδευτικούς, επιμορφώσεις σε εκπαιδευτικούς όλων των Βαθμίδων. Όλα αυτά συνηγορούν ώστε την πολιτική αυτή θέση να την κάνω πιο εξειδικευμένη θέση».